

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyilt-tér sora 1 korona.

Dr. Fischer Gyula

Nagyon hozzászoktatott bennünket a rettenetes három év minden fájdalomhoz. A szívek már elfásultak, a könnyek elapadtak: annyi az ifju, kit siratnunk kell. Mindenütt az Elmulás az úr. És félve kérdezzük: kit enged vissza közibünk a határokról, ki marad életben, hogy fogadhassa a hazatérőket?

Nézzünk körül: a temetőinkben mennyi az új sír, s az életünk is valóságos temető lett. Nézzünk körül: hányan vagyunk, ki él még, ki tud még dolgozni és akkor érezzük a veszteséget, mely társadalmunkat dr. Fischer Gyula elhunytával érte.

Ismét megkevesbedtünk egy férfival, ki megállta a helyét ifjúként, nyolcvan évvel a vállán, de a nagy kor tapasztalásának minden kincsével. Lankadatlan buzgalom, fáradhatatlan munkakedv, meg nem fogyatkozó tetterő, voltak a mindvégig kitartó hűséges kísérőtársai.

És most, hogy bucsuzunk tőle, látjuk koporsója köré seregleni a hosszú tevékeny élet tömérdek emlékeit, melyek egy pillanatra megállítanak bennünket, mielőtt a Történelem portájjára átvonulnának.

Az ő élete történelem a mi számunkra, kik e város multját ismerjük, jelenét följegyezzük. Tapolcza utolsó három évtizedének történetében alig van esemény, amelyben valamely vonatkozás révén része ne lett volna.

Orvos volt. Az a munkakör, melyet az orvos végez, a legnemesebb, mit ember tehet. Az a viszony, mely az orvos és az egyes ember, a család, a társadalom, az emberiség között fennáll, — emeli az orvost a vezetők közé. És mint vezető ember, megállta helyét. Ötvenéves orvosi működésének jubileumakor üdvözölte őt e város társadalma, melynek egyik felekezete reprezentánsává választotta.

Életének utja a betegszobákból a közélet piacára vezetett. És amely állásra őt hívták meg: nem csalódtak benne, ha kellett szigorral, ha kellett szeretettel, de a kitűzött célt elérte. Bármely működésében szemléljük is őt, mindenütt egész embert látunk, ki tudott alkotni, ki bizott önmagában. A régi világból való ember volt. Sok dologban konzervatív, de csak addig, míg az eszmének ezzel használt.

A tapolczai izr. hitközségnek több cikluson át, egész haláláig, elnöke volt, és ez állásában sokat alkotott,

mely alkotások a késői nemzedék előtt is hirdetik az ő kiválóságát. A magyarországi zsidóság egyenjogúsításával a felekezeti sajtóban foglalkozott, és közéleti szereplésével is tevékeny részt vett a hitsorsosai szellemi föllendülésének egyes mozzanataiban.

Ott látjuk a városházi zöldsasztalnál, a megyei törvényhatóság tanácstermében, a helybeli iskolák gondnokságában, mindenütt hasznára válva a köznek, nagy tudásával.

Külön fejezet életében az a két évtized, melyet a Tapolczai Takarékpénztár vezetésében töltött el. Az intézet történetében maradandó emléket állított magának, működésével. Vezetése alatt az intézet a vármegye egyik legnagyobb takarékpénztárává fejlődött.

Hosszú volna elsorolni munkásságának minden terét és nem is lehet ez a feladatunk, hisz e lap minden olvasója ismeri az ő munkásságát, a megboldogult pedig életében megérte már a legnagyobb elismerést: embertársai tiszteletét. Mi itt csak bucsút veszünk a férfiutól, ki tudott a közért dolgozni, kinek elmulása, hozzátartozóin kívül, társadalmunk vesztesége.

A szüretelés gyakorlati kivitele.

II.

A szüretelő edények és hordók előkészítése után terjünk át a szüret gyakorlati kivitelére. Mielőtt azonban erre térnénk, előre kell bocsátanunk, hogy ezen munka keresztülvitelénél a legfontosabb szempont a *tisztaság*. A tej és a bor azon folyadékok, amelyek a legkisebb tisztátalanságra reagálnak és sokszor jelentéktelennek látszó tisztátalanságból a legnagyobb kár származhatik. A tisztaságra figyelmeztetjük már a szüret megkezdésekor a szedőket is.

A szőlőszedés késsel vagy ollóval történik. Az ollóval való szüretelés gyorsabb, jobb, minden körülmények között célszerűbb. Okos gazda ma már alig szüretel késsel. Az a csekély tökébefektetés, amit az ollók beszerzésére fordít a gazda, bőven megtérül, a jobb, gyorsabb munka árán. A szedő ollókat vidékünkön már általában használják. A szedő bal kezét a fűrt alá téve vágja le a fűrtöt, így a tőke nem rázódik meg, mint a késsel történő szüretelésnél, a szemek nem hullanak le, nem kell időt tölteni azok felszedésével, nem kerülhet a borba a földről fölszedett szemekkel föld vagy más idegen anyag. Mégis vigyázni kell, hogy a szedők a netán lehulló szemeket elhagyják, jól lehet ez az ollóval történő szüretelésnél ritkán fordul elő. Nem szabad továbbá megengedni, hogy a szedők munka közben bármit, de különösen kenyeret egyenek, mert a morzsák könnyen a szőlő közé hullanak és a bort megronthatják. Vigyázni kell továbbá, hogy levél ne kerüljön a szőlő közé, mert ezek a mustot felszivják. A szedő edényeből a szőlőt a puttonokba öntik és behordják a prészázba; körülbelül minden 8—10 szedőre egy puttonost lehet számítani.

A prészázban a csomaszózó zsákba, vagy a szőlőszedő malomba kerül a szőlő. Ha azonban jobb minőségű bort akarunk készíteni, akkor előzőleg a válogató asztalon meg kell válogatni. Egyik munkás a rothadt és penészes szemeket szedi le, a másik az érettebbeket, mert ezekből még javítással gyengébb minőségű bort lehet készíteni. A megválogatott szőlő ezután a bogyózó rostába kerül, hol a kocsánoktól elválasztatnak a szemek.

A lebogyzás azért szükséges, mert a kocsányban van az u. n. csersav, amely ha a mustba jut, annak fanyar ízt kölcsönöz. Fehér boroknál, ha a csomaszózás vagy őrlés után azonnal sajtolunk és a mustot a cefre nélkül erjesztjük, akkor nem okvetlenül

szükséges a lebogyzás, mert a must a kocsánnyal csak kevés ideig érintkezik és nincs idő arra, hogy a csersavat kioldja, ha azonban együtt erjesztjük a cefrével akkor a lebogyzás szükséges. Vörös boroknál, ahol az erjesztés mindig a cefrén történik, okvetlenül szükséges a lebogyzás, mert ezeknél a csersav még a szint is rontja, halványítja, mert a szinanyagokat kicsapja. A lebogyzás úgy történik, hogy a bogyózó rostában a szőlőt kézzel vagy kis vonóféval addig huzogatják, míg a szemek mind le hullanak az alul levő kádba, a kocsány pedig visszamarad.

A lebogyzás után a csomaszózás következik, ami történhetik lábbal, taposó zsákban, vagy pedig a szőlőszedő malommal. A csomaszózásnál fődolog az, hogy a szemek mind szétnyomassanak, míg ellenben a magvak és a kocsány épen maradjanak. A lábbal való taposásnál ezt igen jól elérjük, azonban ez lassu munka, nagyobb pincéknel nem alkalmazható; a szőlőszedő malomnál is el lehet ezt érni, de arra kell vigyázni, hogy a mult cikkemben említett módon jól beállítsuk a hengereket, t. i. sem nagyon közel, sem nagyon távol egymástól.

A csomaszózott szőlőt ezután betesszük a sajtóba. A berakást rétegenként egyenletesen kell végezni és minden réteget jól lesúlykolni, hogy minél többet belerakhassunk, ezt mindaddig folytatjuk, míg a szőlőprés kosara megtelik, ekkor a fedődeszkákat reá rakva, megkezdhetjük a sajtolást. Eleinte csak gyengén csavarjuk a sajtót, hogy a ki-preselt must lefolyhasson. A hirtelen préselésnél a lé a cefre között szorulhat. Fokozatosan történjék, több, kevesebb szüneteléssel a préselés, úgy a sajtolás tökéletesebb. Igen előnyös a sajtóba az egyes rétegek közé fűzesszöböl vagy vékony lécekből készült rácslapot tenni, amely esetben a sajtolás sokkal tökéletesebben történik. Egyszeri sajtolás után azonban még mindig marad must a törkölyben, azért a törkölyt egy nyilt kádban kézzel szétmorzsoljuk és még egyszer kisajtoljuk. Ha a sajtolás után maradt törkölyt, vagy pálinkafőzésre, vagy törkölybor készítésére használhatjuk, akkor a második sajtolás után szétmorzsoljuk, egy nyilt kádba, vagy hordóba rétegenként jól lebunkózzuk, tetőjére szőlőlevelet vagy szalmát teszünk és ezt nedves földdel letapasztjuk és így marad ez december hó végéig, míg a benne levő cukoranyag átváltozik szeszé. Időnkint megnézzük nem keletkezett-e repedés a tapasztáson, amit

ujból be kell sározni, nehogy azon a szesz elillan hasson.

Ha törkölybort akarunk készíteni, akkor csak egyszer sajtolunk és a törkölyre vizet töltünk s minden hektoliter vízre 4—5 kg. cukrot teszünk, ezt így hagyjuk 24—36 óráig, amíg a víz jól feloldotta a cukrot és a törkölyben levő anyagokat, azután ki-sajtoljuk. Jólehet cukorhiány miatt ma a törkölybor készítése nem időszerű, mégis annak készítését röviden érintettem.

Termelésünk irányításáról.

Ez ujság szeptember 8-iki számában „Termelésünk irányítása” cím alatt cikket olvastam, melyben foglaltakhoz a szerkesztő ur szíves engedelmevel csekélységem is hozzá kíván szólni; amennyiben az eszmecsere nem csak a köznek, de ezzel kapcsolatban az eszmecsere folytatónak is hasznára lehet — lévén ahány fej, annyi vélemény.

A tisztelt cikkíró ur véleményét teljes egészében osztom ott, ahol a több oldalú gazdálkodásra serkentve az egyoldalú gazdálkodás veszedelméről ír.

Termelésünk irányának nem az a baja, hogy kizárólag szőlőmiveléssel foglalkozik, hanem az, hogy amikor annyi sok s kizárólag szőlőmivelés és gyümölcsstermelésre alkalmas területe parlagon hever, akkor az ekemüvelés alá alkalmas területek is szőlővel vannak beültetve, mint ahogy ez vidékünkön lépten nyomon észlelhető. Azt mondja tisztelt cikkíró ur, hogy „az egyoldalú foglalkozástól akart eltéríteni bennünket a nagy anyagi áldozatokkal létesített kertészeti telep — sajnos azonban nem csak az irányítás de maga a telep sem sikerült és hogy nem a telep vezetőjén mult a siker”.

Igaza van tisztelt cikkíró urnak, mikor a magas kormány intencióját felismerte — ítéletében azonban a rendkívüli idők ideges-séget okozó befolyásának nagyon is engedett s nagyon is hamar pálcát tört olyan intézmény fölött, melynek sikeréhez szó a jelenben sem férhet.

Lássuk tehát a telepet rövid világitásban. A telep alapozó munkálatai 1913. február hó végén lettek megkezdve s ca 50 kat. hold füztelep és ca 50 kat. hold faiskolából áll.

A telepítési munkálatok alig hogy folyamatban voltak 1914. évben bekövetkezett a mindent, és mindnyájunkat sújtó rendkívüli idő, mely a beruházási és telepítési munkálatokat megakasztotta. Megakasztotta pedig azért, mert az áldatlan háboru alatt beruházás nem eszközölhető, a telepítés gyorsabb menetét pedig a munkáshiány nem engedi meg.

A telep talaja nem csak a konyhakertészeti, de a faiskola céljára sem volt kellő módon elkészíthető és bár a termés hozam mindig az egyes munkálatok időben való elvégzésétől függ, mindannak dacára a telep nagy mennyiségű oltványt, vadcsemetét, füz-dugványt, nyers füzvesszőt, konyhakerti terményt, konyhakerti palántát és magvat stb. bocsátott részben ingyen, részben kedvezményes áron a köz rendelkezésére.

Hogy minden alapot nélkülözött a tisztelt cikkíró véleménye, azt nem csak hogy határozottan állíthatom, de ha közelebbről is érdekelné az ügy, úgy a terményszámadások alapján állításom beigazolására készséggel rendelkezésére állok. Nagyon érzi tisztelt cikkíró ur is azt, hogy a kertészeti telep nem vitt semmit a piacra azért, mert a magánosok, a kis kertekkel rendelkezők sem termelhetek az idén a fogyasztóknak. Igaza van abban is cikkíró urnak, mert terményeinket alig néhányszor látthatta a piacon, — de hogy a telep mit bocsátott, mégis a köz rendelkezésére házi eladásokból, azt csak én tudhatom és a termény számadások mutat-hatják.

Nem tudhatom, hogy ki volt a tisztelt cikkíró, annyit azonban megjegyezhetek, hogy van már a telepek egy a háboru alatt készült kis minta anyaggyümölcsösre is — és merem állítani, hogy népünk nem fog annél-

kül elhaladni mellette, hogy vágyat ne érezzen arra, melyszerint ő is olyat telepít.

Még ezideig minden állami intézmény fejlesztette a vidék kulturáját és meg fog győződni cikkíró ur is, hogy úgy a telep, mint az irányítás sikerülni fog — csak türelemmel be kell várni míg a csecsemő férfiúvá fejlődik.

Egy bölcsőkorát élő intézménytől nem lehet és nem szabad azt várni, hogy pár áldatlan rövid év után hatalmas fává fejlőd-jék. A kertészet nem ujság cikk amelyet egy félóra leforgása alatt meg lehet írni; ahhoz évtizedek szükségesek, hogy a köznek szolgálva árasztassa áldó melegét és hogy a laikus szemlélő is meglássa az irányt, mely a régitől más utra terelődött.

De én tulajdonképpen most veszem észre, hogy úgy a tisztelt cikkíró ur mint én is, helytelen uton járunk! Talán nem is a kertészeti telepről, mint inkább a mellé szerve-zett iskolai gyakorló telepről volt ily rossz véleményemmel a cikkíró ur? Na igen.

Az iskolai gyakorló telep városkánk iskoláinak tanulóit volna hivatva a kertészet elemeibe bevezetni.

A dolog azonban úgy áll, hogy a kertészeti telep vezetője egyedül működik, egy ember munkabírása pedig nem elégséges ahhoz, hogy hetenkint 26 órát tartson s emellett egyéb kötelességeit is elvégezze — miért is a háboru tartamára szünetel.

Szünetel pedig másodsorban azért, mert a vízlevezetés munkálatai a háboru tartama alatt a munkás hiányból kifolyólag nem teljesíthetők, a talaj jelenlegi vizes voltánál fogva pedig termelésre nem alkalmas, miért is az kaszálónak hagyatott meg, lévén úgy a trágyára mint a szénára telepvezetőségnek nagy szüksége.

Ha majd a háboru elmúlik, akkor a gyakorlótelep is megkezdí áldást hozó működését, mely a jövő nemzedéknek csak hasznára lehet s ezzel az irányítás ügye is el lesz intézve, mert megtanítja a jövő nemzedéket a növények szeretete és ápolására. Most azonban térjünk át cikkíró údvös, jó és áldást hozó igazságára és vitassuk meg az eszmét a közjó javára.

A várostól délre elterülő tőzeg rétek (kivéve egyes part széleket, melyeknek nagyobb része már is kertek:) konyhakertészetre nem alkalmasok.

Cikkíró ur a gátból, öntöző csatornákat kíván kivezetni! Én a csatornázással a réteket vízmentesíteném zsilliprendszerrel, hogy igavonó állatainknak legyen jobb takarmánya. Tagadhatatlan, vannak egyes területek, melyeket alkalmassá lehet tenni konyhakertészetre, még pedig kevés költséggel. Ezekből a területekből a nép már sokat meg is talált és kerteknek fel is használt már most a háboru alatt.

Tudomásom szerint városkánk érdemes főjegyzője már ilyen területek után régebb idő óta érdeklődik a tisztviselői kertek részére, de, hogy milyen stadiumban van az ügy, azt nem tudom.

Szerény nézetem szerint azt másképp elintézni nem lehet, mint körutra kell indulni terület kiválasztás céljából és ha a terület megvan s az meg is szerezhető, hozzá kell fogni a szervezés munkájához, mert ha ez ügyről csak általánosságban beszélgetünk — kertjeink csak vágyak maradnak.

Végül meg kell jegyezmem, mely szerint nagy tévedésben van az, aki azt hiszi, hogy a konyhakertészeti céljára vizenyős talajra van szükség: — gyorsan nevelő melegebb talaj kell ahhoz — de víz mellett avagy vízzel.

Birkás Gáspár.

A polgári leányiskola épületében kettő

kétszobás utcai lakás

a hozzávaló mellékkeliségekkel, január elsejétől, kiadó.

Bővebbet a tulajdonosnál: Kövesdi Jánosné, Keszthelyi utca 5.

2—2

Cg. 16.—1917. 19. szám.

Hirdetmény.

„A Badacsonyvidéki Szőlőgazdák Szövetkezte felszámolás alatt” bejegyzett cég felszámoló bizottsága felhívja a szövetkezet hitelezőit, hogy követeléseiket e hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 6 hó alatt a szövetkezethez annál inkább jelentsék be, mert ellenesetben a felszámolás követeléseik figyelembe vétele nélkül fog megtörténni. Tapolcza, 1917. szept. 16.

Weiler Kálmán Handlery Gusztáv
felszámoló bizottsági tag felszámoló bizottsági tag.
Mojzer Endre Bíró Ignác
felszámoló bizottsági tag. felszámoló bizottsági tag.
Téts Károly
felszámoló bizottsági tag.

107.—1917. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai kir. járásbíró-ság 917. Pk. II. 821. számú végzése által Marton Gáspár és fia cég végrehajtató javára Diszeiben a 170. számú házban 406 korona tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 800 koronára becsült egy darab vörös szőrű 1 és fél éves tinóból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Diszeiben leendő eszközzésére 1917. évi szeptember hó 20. napjának délelőtt 9 órája határidőül kitzüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t.-c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóság vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tapolczán, 1917. évi szept. hó 6-án.

Kerkápoly
bir. végrehajtó.

Felhívás.

Felhívom mindazon szőlőtulajdonosokat, kiknek szőlőbirtoka a „Kövágóörsi Központi Szeszfőző” területén (Kövágóörs, Kék-kut, Köveskállya körjegyzőség területén) van és a szeszfőző szövetkezetünkbe belépni óhajtanak, a Tapolczai Takarékpénztárnál kitélt aláírási íven szíveskedjenek személyesen üzletrészt jegyezni és minden üzletrész után 101 koronát azonnal lefizetni.

Kövágóörs, 1917. szeptember 12.

Novák Elek
szöv. ügyvivő.

8—15 hektoliter nagyságu

jó hordók eladó

Saját házamban megtekinthetők.

Özv. Krausz Mihályné
Szentbékállá.

Árverési hirdetmény.

Az Esterházi hercegi hitbizományhoz tartozó és Gyulakeszi községben lévő uradalmi

korcsma épület

és a mellette fekvő uradalmi

cselédház

nyilvános árverésen el fog adatni. Az árverés 1917. év szeptember hó 20-án délután 3 órakor Gyulakesziben, a hercegi uradalomban lévő irodahelyiségben lesz megtartva.

Az eladás közelebbi feltételei Gyulakesziben a hercegi malom ellenőrnél tekinthetők be, ki az eladásra kerülő épületeket az érdeklődőknek bemutatja.

Herceg Esterházy Uradalmi
Intézősége
Badacsony.

HIREK.

Öregség: halál.

Istenem, mily kevés embernek adatott meg, hogy öreg is legyen. Mily sokan is halnak meg, mielőtt férfivá lettek volna. És mily sokan is távoznak el, mielőtt elérkeztek volna az emberi élet utolsó szakaszához. Legtöbbünk előtt egy derekban kettétört élet van: mint apai örökség. Pedig minden szeretnénk öregek is lenni, mert az öregség ígért a hosszú életre, biztatás: a szép, a csöndes elmúlásra.

Az öregség csodálatosan szép, olyan tiszteletet kiváltó. Mikor a hangját halljuk: úgy érezzük, mintha a mult szólna hozzánk, mintha a Tapasztalat tanítana bennünket. A mult, melyet nem ismerünk, mert nem voltunk tanúi, s mely már Történelem lett; a tapasztalás, melyet megismerni mástól oly kényelmes és értékes, s mely már Életbölcséletté lett. Nem-e kell hát szeretnünk az öregséget nekünk, ifjaknak, kiknek oly sokat jelent?

Minden gyermekkorunk meg vannak az öregemberei. Születésünktől fogva mellettünk állnak és végig kísérik bennünket addig, míg egyszer csak — szerepet cserélünk. Ott vannak velünk, mikor járnai tanulunk, mikor gyermekszemmel meglátunk sok mindent, ami a nagyok előtt rejtve van, hallgatnak bennünket, mikor gyermekszóval oly igazságokat mondunk, miket a nagyoknak nem szabad. Dicsérnek, mikor az iskolában tudunk, ott vannak mellettünk, mikor az életben segíteniük kell, sóhajtának, mikor látják a gyermekből emberré lett mementőt.

Mert figyelmeztető ez az új generáció: az öregség végénél ott vár a halál. És tudják ezt ők, az öregek. Valami kapcsolatot is éreznek az ifjúsággal: mintha az emberi élet láncolatában az öregség után ismét gyermekkor következne. Szeretik a gyermeket, tanítják az ifjúságot. Jobban szeretik, mint a kortársaikat, mert ők nem néznek el az öregségnek semmit. Pedig az öregek sok mindent elnéz: látja életében leperegni érdemeinek elszaradt leveleit, látja az új embereket, látja életében az elmúlását, és megbocsát mindent, mert az öregség: halál.

Mert mi következhetne nyolcvan esztendei élet után, mint a halál? És mikor lehet a halál oly természetes, oly magától értetődő, mint ilyen sokasága után az esztendőknél? Az élet kívánságai elfogytak. Az illúzió muzsikája elnémult. Minden titok fátyla átlátszóvá kopott. A reménység halkán beszél. Az élet lépcsője nem ér az égig és új ígéretekkel a szemem nem biztathatja. Már minden harang szól a toronyban és nincs hangszere többé, amely még nem zengett. A könnynek járt útja van a barázdás arcon... A test a halál felé közeledik.

Öregség: út a halálba. Szép út, szebb, mint a hirtelen távozás. Harmonikus befejezésnek érezzük: belesimulását az életnek a halálba. Kizengetten, lehalkultan, átfinomodva a hangnak abba a kristályosságába, a mely után, mint az egyetlen harmonia, már csak a némaság következhetik... Mert a legszebb dalnak is föltétele, hogy egyszer elnémuljon.

A befejezett élet: az öregség, szép halál. Úgy simul bele az örökkévalóságba, mint a tenger egyik hulláma a másikba... És mi látjuk ezt az elmúlást, látjuk a formáit, de nem parancsolhatunk vele. Mert ez éppen olyan sors, mint az élet: gyorsan elmúló, hosszan tartó élet: az öregség kívánatos, mert sokáig élni jó lehet.

Mi mindenre nem kerül idő az életben azoknak, kik korán távoznak el közülünk? Mi volna, ha mindenkinek az öregség jutna osztályrészül? Kevesebb volna a könny, kevesebb az árva, több a tudás, jobb az élet, több az öröm. Mert senki sem élt csak magának, senki sem halhat meg csak magának, ki idő előtt hagyja itt a földi életet. Ebből az életből úgy kellene mindenkinek kiüregedni.

Fischer Gyula dr., közel nyolcvan éves

volt. Az élet munkáját befejezte és elkészült a másik életre: könnyezve várta a halált. Egy emberi életet végig élt. Nem mondhatjuk: még élhetett volna. Befejezte életét a természet törvényes rendje szerint: öregséggel. Ki is tudja majd közülünk másképp elképzelni, mint öregnek?

El lehet-e őt felejtünk, ki annyi éven át élt közöttünk? Egész nemzedék volt a tanuja az ő működésének, mely gyógyulást adott embertársainak, mely oly sok más téren érezte áldásait. Egy új nemzedék, mely nem régen ünnepelte őt orvosi működésének ötvenedik évében, im most ott áll meghatva a koporsó mellett, mely fölött ott van az ígért, biztatás mindönk számára: a szép halál: az öregség, a hosszú élet.

Főszolgabíróválasztás a megyegyűlésen. Zalavármegye törvényhatósági bizottságának mult hétfőn tartott rendes közgyűlésén töltötték be a bihari főispánna kinevezett Malatinszky Lajos zalaszentgróti főszolgabíró örökét. A főszolgabíróválasztás szokatlannal nagy tömeget vonzott a megyegyűlésre, amelyen elnöki minőségben először szerepelt Bosnyák Géza, Zalavármegye új főispánja. A szentgróti főszolgabíró állásra ketten pályáztak: Farkas Kálmán novai főbíró és dr. Huszár Pál csáktornyai szolgabíró. A választás nagy izgalmasságot az eredmény is mutatja. Farkas Kálmán 135, dr. Huszár Pál 133 szavazatot kapott, tehát Farkas Kálmán 2 szavazattöbbséggel nyerte el a zalaszentgróti főszolgabírói állást. Novára Farkas helyébe dr. Huszár Pál avanszált főbíróvá 105 szavazattal, Polgár Ferenc perlaki szolgabíróval szemben, aki 75 szavazatot kapott. Dr. Huszár Pál megüresedett helyére csáktornyai szolgabíróvá egyhangulag ifj. Székely Emil alsólendvai tb. szolgabíró, közigazgatási gyakoronkot (id. Székely Emil alsólendvai főszolgabíró fiát) választották meg.

Halálozás. Dr. Fischer Gyula, orvos, takarékpénztári igazgató, az izr. hitközség elnöke, tegnap hajnalban, életének 78. évében, meghalt. — Dr. Fischer Gyula közéletünkben jelentős szerepet töltött be és osztatlan tiszteletnek volt részese. Kapcsolon született 1838. november 3-án. Gimnáziumi tanulmányait Nagykanizsán és Sopronban végezte. Orvosi pályát választva, az akkor világhírű bécsi egyetem hallgatója lett. Tanulmányainak befejezése után, 1862. december 5-én avatták fel az orvosi tudományok doktorává. Röviddel ezután Nagyvácsnyban, mint urodalmi orvos nyert alkalmazást. Gyakorlatán kívül elméletileg is értékesítette tudását: bel- és külföldi szaklapokba dolgozott. 1884-ben telepedett meg Tapolczán és rövid idő alatt megszerezte a közönség bizalmát és az izr. hitközség iskoláját bizta az ő vezetésére, majd néhány évvel később elnökévé választotta. Rövid megszakításokkal ezt a tisztelet haláláig viselte. 1913. április 13-án ünnepelték kartársai és városunk társadalmá, ötvenéves orvosi működésének alkalmából. Tapolcza minden köztisztviselőjének tevékeny részt vett, de mindennél több szál fűzte a Tapolczai Takarékpénztárhoz, melynek igazgatója volt közel két évtizedig. A megboldogult temetése ma délután 3 órakor lesz.

A családon kívül gyászjelentést adott ki a Tapolczai Takarékpénztár, melynek szövege a következő:

„A Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága, felügyelő bizottsága és tisztviselői kara, mély megilletődéssel jelenti, hogy az intézet osztatlan nagyrabecsüléssel körülvett igazgatója, dr. Fischer Gyula ur, a mai napon elhalálozott. — Az elhunyt tizenkilenc éven át fáradhatatlan szorgalommal, odaadó munkássággal és kiváló ügyszeretettel vezette intézetünk ügyeit, pótolhatatlan veszteségünk mellett, társadalmunk és közéletünk egyik kimagasló vezető egyéniségét is gyászoljuk vele. Tapolca, 1917. szeptember hó 15-én. Emlékét halás kegyelettel őrizzük! Áldás és béke hamvaira!”

Gyász. Mély fájdalom érte May Mátyás diszeli körjegyzőt, édes anyja, özv. May

Mátyásné, szül. bácai Tánczos Anna elhunytával. Fájalmában részvétellel osztozódik a sok tisztelője.

A reformáció emlékezete. A protestánsok ez év október 31-én ülik meg a reformáció négyszázados jubileumát. Kapi Béla ev. püspök ez alkalommal elrendelte, hogy a dunántúli ágostai evangélikus egyház-kerület területén méltó ünnepek keretében üljék meg az évfordulót s október valamennyi vasárnapján a lelkészek az egyházi beszédben a reformáció jelentőségét méltassák.

A 18—20 évesek bevonulása. A legfiatalabb regrutáknak, a honvédelmi miniszter rendelete szerint, október hó 15-én kell bevonulniuk.

Egy bukás története. Megbukni akkor is szomorú, ha az embernek kisebbsége van. Hát még ha többsége van a bukott jelöltnek. Ez az eset történt meg mint halljuk dr. Huszár Pállal, aki tudvalevőleg egyik jelöltje volt a zalaszentgróti főbírói széknek. Ellenjelöltje a novaiak főbírája, Farkas Kálmán volt. A választás alatt, hol az egyik jelölt volt előnyben, hol a másik. Végre leadódott az utolsó voks is és Farkas Kálmán két szavazattöbbséggel győzött. Csak az eredmény kihirdetése után tünt ki, hogy a bukás dacára is Huszárnak volt többsége, csak hogy két szavazója elbeszélgette az időt, a harmadik pedig, aki a választás sorsát eldöntötte volna, — elcsúszott egy kicsit a vásárra szétélni. Mire két szavazó kibeszélgette magát s a harmadik a vásárról visszajött, már lezárták a választást. A szerencsétlenség azért nem nagy, mert Huszár drt 5 perc mulva mégis megválasztották főszolgabírónak. A külömbőség tehát csak annyi, hogy nem Zalaszentgrótra kerül, hanem Novára.

Lábadozó katonák iparosztálya. A m. kir. 1. honvéd pótzászlóalj a lábadozó katonák részére kefe- és meszelő iparosztályt létesített, melynek tiszta jövedelme az altiszti alap javára fordítatik. Tekintettel az ügy humánus voltára, kéretnek a nagyérdemű földbirtokosok, gazdák és mindazok, akik ezen iparághoz szükséges nyersanyagban (lőszőr, serte és gyökér) némi felesleggel rendelkeznek, bocsássák azt ezen célra díjmentesen, esetleg mérsékelt áron a fenti pótzászlóaljnak rendelkezésére.

Tejvizsgálatot kérünk! A háziasszonyok között általános a panasz, hogy úgy a piacon, mint magánháznál és tejkereskedőknél vásárolt tej, a maximális áron felüli drágasága mellett, minden kritikán alul rossz és felforralás közben összemegy. E fontos élelmi cikkre szigorú vizsgálatot kérünk. A lelketlen tejhamisítók aztán kiméletlen szigorussal kell büntetni, mert aki nemcsak kiuzsorálja zsebünkből a pénzünk, hanem hamisított kutyvalékkal még az egészségünket is veszélyezteti, az rosszabb a bakonyi zsványánál és börtönt érdemel.

Nagyjelentőségű ígért. Hadik gróf közlelmezési miniszter több küldöttség előtt a következő nagy fontosságú kijelentést tette: „A fejkvótát a jövő aratásig semmi szín alatt se fogjuk leszállítani s kevert liszt se lesz. A természetes eredmény olyan, hogy ilyen kényszerintézkedésekre semmi szükség se lesz.” — A miniszter kijelentése bizonyára nagy megnyugvást fog kelteni, mert a publikum eddig csak a fejkvóta leszállításáról és a kukorica keveréséről félt, amikor saját maga iparkodott évi gabonaszükségletét biztosítani.

Fűtés és világítás a jövő télen. A belügyminiszteriumban most folynak a tanácskozások a téli fűtésre és világításra vonatkozó rendelet kibocsátásáról. A tervezet szerint négy tagú család csak egy szobát, nyolc tagig két szobát, tizenkét tagig három szobát fűthet és világíthat. Minthogy az ország lakossága körében már sokan ellátták magukat fával vagy szénrel, rekviráló bizottságok a helyszínen felbecsülik, hogy kinek mennyi tara és szénre van igénye. A fölösleget elrekvirálják és maximális áron az ellátatlan lakosság között osztják ki.

Rendelet a sertéshizlalásról. Az Országos Közlelmezési Hivatal, hogy az ország

zsirellását biztosítsa, a napokban rendeletet bocsát ki, mely szabályozni fogja a sertés-hizlalást. A készülő rendelet szerint saját házi szükségletére mindenki hizlalhat sertést és pedig öt tagú család egyet, az ötnél több tagból álló családok kettőt. Kettőnél több sertést csak földmivvelésiügyi miniszteri engedéllyel lehet hizlalni. A kettőn felül hizlalt sertéseket a közélémezés céljaira kell a maximális áron átengedni.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 9-én tartott gyűlésén Fodor István kiskorúinak tapolczi illetőségét elutasítja, minthogy nevezett Tapolczán illetőséget még nem szerzett. Bejelenti főjegyző, hogy a villanytelep átvétele szeptember 12-én lesz, amely alkalommal községbíró és főjegyző jelennek meg a község képviselőtestületében. Az Országos Közélémezési hivatal leiratára, mely szerint a gabonavásárlási engedélyt ki nem terjesztheti, Handlery Gusztáv előadja, hogy a gabonabeszerzés újabb kérelmezése ügyében Ley József prépost plébánosnál szűkebb körű tanácskozás volt, amelyen elhatározták, hogy a gabonavásárlást egy memorandum alakjában kérvényezni az Országos Közélémezési miniszternél. A memorandum megszerkesztésére kérték fel, amit let is olvas. A képviselőtestület a kérvényt egyhangú helyesléssel elfogadja, annak megszerkesztéséért Handlery Gusztávnak köszönetet szavaz s elhatározza, hogy a kérvény egy-egy példány a közélémezési miniszterhez, a főispánhoz, az alispánhoz, továbbá kerületünk képviselője útján a földmivvelésiügyi miniszterhez felterjesztessék, egyben a vetőmag kiutalása iránt sürgős kérvény adassék be. Ley József prépost-plébános a képviselőtestület nevében köszönetet mond Handlery Gusztávnak, a tartalmas, hű képet visszatükrözött memorandum megszerkesztéséért. A rendőrök és tűzoltók fizetését szeptember 1-től kezdődőleg havi 20 koronával felemeli. Különös, hogy a rendőrbiztosnak a legfiatalabb rendőrnél is kevesebb fizetése van. A jelen körülmények között az ő fizetésének felemelése is indokolt. Az izr. hitközség kérelmére az eddigi 2000 korona hozzájárulást 3000 koronára emeli fel. Előadja főjegyző, hogy a „Törköly melléktermékeit feldolgozó és értékesítő Rt.” az iránt folyamodott a községhez, hogy a község a villanytelep és jéggyár mellett levő területet adja el a részvénytársaságnak. Bejelenti főjegyző, hogy az előjáróság, tekintve, hogy a megalakuló szeszifőző szövetkezet illetve Rt. Tapolcza és vidéke közgazdasági haladását mozdítja elő, a mintegy 4000 népszögöl terület eladását négyzetötenként 3 korona vételárért javasolja. Handlery Gusztáv ellenzi az eladást, hanem a kért területnek csak bérbeadását ajánlja. A képviselőtestület elhatározza, hogy a jelzett területet nem adja el, hanem 30 évre, évi 500 korona bérért haszonbérbe adja, oly feltétel alatt, hogy csak arra az időre, míg a területen emelendő épület a jelzett célt szolgálja, amint az megszűnik, az épület minden kárpótlás nélkül a község tulajdonába megy át; az ingósággal a Rt. szabadon rendelkezhetik, egyben a villanytelep árterzi kutjának vizét a Rt. használhatja.

Elgázolta a vonat. Saját megdondolatlanságának lett áldozata Németh Gyula 26 éves máv fékező. Folyó hó 12-én este a Keszthelyről a tapolczi állomásra berobogó személyvonat előtt akart a sín páron keresztül futni, de későn, mert a szerencsétlen ember a vonat alá került és testét kettészelte, azonnal meghalt.

Az izr. templomban, az újévi isteni tiszteleték időrendje a következő: ma este 7 órakor, hétfőn reggel 6 órakor, délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor és este 6 órakor; a keddi istentiszteleték időrendje ugyan ez.

Iskolaátadás. A tapolczi állami polg. fiúiskola igazgatóját Kollányi Ödönt a közoktatásügyi miniszter Kalocsára, helyette Ujvidékről Fogl János mint helyettes igazgató helyeztetett. Az iskola a fontos vezető tisztiségeknek illetőleg az iskola felszerelési tárgyának hivatalos átadása, illetőleg átvétele.

Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő közreműködésével tegnap volt.

Kegyeltes intézkedés. A Tapolczi Izr. Hitközség képviselőtestülete ma délelőtt 11 órakor dr. Fischer Gyula elhunyt elnöknek végtisztessége megadása tárgyában intézkedik.

Nyilvános köszönet. A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczi fiókja céljaira adakozni kegyesek voltak: **Takács** Jenő ur zalaigricéről 200 koronát; **Dr. Fischer** Gyula elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén: a Tapolczi Takarékpénztár Rt. 100 koronát; **Takács** Jenő ur Zalaigricéről 40 koronát; **Marton** Kata urleány könyveket a sebesülteknek; **Sátell** Vendel ur Nemesgulácsról szőlőt és szilvát. Fogadják a kegyes adakozók hálás köszönetünket. Az Elnökség.

Adakozás. A Tapolczi Takarékpénztár, az igazgatója, dr. Fischer Gyula elhunyt alkalmával, a városi szegények között leendő kiosztás céljából, 100 koronát adományozott.

Kevesebb lesz a cukor. A cukorközpont értesítette az alispáni hivatalt, hogy már legközelebb valószínűleg csak nyers cukrot szállíthatnak a városok és járások részére s az is 40%-al kevesebb lesz, mint az eddig kiutalt cukormennyiség.

Az irigységről. Óvakodjatok, gyermekeim, az irigységtől. Az irigység volt az okozója, hogy a hold elvesztette az eredeti ragyogó fényét. Ez pedig egy régi mese szerint így történt!

Isten a teremtés munkájakor azt mondta: Két világosság ragyogjon odafönn az égen, mindakettő a földnek fényes királya legyen.

Ugy is történt. Fölragyogott a nap, az első világosság. Isteni fénybe volt öltözve. Ujjongott a föld; mind a csillagok, mind a virágok, amikor meglátták.

A másik világosság irigykedve nézte az elsőnek fényét. Pedig ő is éppen olyan fényes volt De az fájt neki, hogy nem tudta fölülmulni társát a ragyogásban.

„Mire való az — így zugolódott, — hogy két fejedelem ragyogjon az ég boltján? En akarok a legelső lenni.”

Erre a belső irigységtől, elhalványult az arca. Elszállott tőle a fénye és ebből lett a csillagok serege.

Sirva panaszkodott most a póruljárt hold Isten színe előtt. Így könyörgött: Könyörülj meg rajtam Istenem!

Isten angyala pedig így szólt hozzá: Mert a napnak, a te testvérednek fényét irigyelted, azért a jövőben az ő fényétől ragyogjál és amikor a föld közéd és a nap közé áll, félig vagy egészen, akkor félig vagy egészen el lesz te sötétítve.

De azért ne essél kétségbe, mert a kegyelmes Isten, megbocsátja botlásodat. Légy te a sötétben világosság. Vigasztald halvány, szelid fényeddel az éjszakában járókat. Mert megbántad irigységedet, azért légy az éjszaka gyönyörű holdja.

A hold erre megvigasztalódott, és ime, fény borította el, az a fény, amelyben tündököl még most is; csöndes vándorutját megkezdte, most is főnnvándorol az égen, az éjjelnek királynője, a csillagok vezetője. Bűnét siratva, minden könnyet megsajnál, s keresi a szerencsétlen, éjszakán síró embereket, hogy megvigasztalja őket enyhe sugárzásával.

A villanytelep átvétele. Folyó hó 12-én és 13-án vette át Tapolcza nagyközség az eddig a Ganz Rt. tapolczi villanytelepét. Tapolcza nagyközség szakértője Bokrossy Jenő Veszprém városi főmérnök volt. Jelen volt továbbá a Ganz-kiküldöttein kívül Mojzer Endre községbíró, Horváth Jenő főjegyző és a Tapolczi Villamos Bizottság. A 400 ezer korona értékű telep szükséges óvatossági intézkedések betartásával, ezután tehát már Tapolcza nagyközség kezelésébe ment át.

Az órák visszaigazítása. Ma, illetőleg már holnap vagyis 17-re hajló éjjel 3 órakor, a vasuti órákat 2 órára visszaigazítják s ettől az időtől kezdve a vonatok ezen új időszámítás szerint közelednek, de ehhez visszaigazódik egész napi foglalkozásunk, életrendünk. Legtöbb hasznát a visszaigazításnak azok veszik, de csak egy napon, akik

szeretnek aludni, mert holnap reggel egy órával később kell felkelniök. A nyári időszámítás különben szeptember 1-ig is elég volna, mert ekkor már jelentékenyen érezhető a nap késői keltével a korai reggeli idő.

A központi szeszifőződékről a m. kir. pénzügyigazgató az alábbi rendeletet bocsátotta ki: A központi szeszifőződé vállalkozói a kerületükhöz tartozó községek területéről a központi szeszifőződébe beszállított szilvát és szilvacéfrét a folyó évben a m. kir. miniszteriumnak 1917. augusztus 16-án 2946—1917. M. É. szám alatt kiadott rendeletével megállapított áron tartoznak átvenni.

Az idézett 2946—1917. M. E. rendelet szerint az őszi szilva ára 33 korona nyári szilváié 32 korona, nyári szilvából készült 3—4%-os szesztartalmu cefre ára 20 korona, az őszi szilvából készült 5%-os vagy ennél nagyobb szesztartalmu cefréé 30 korona.

Ezek az árak fizetendők a beváltó állomásokon, vagy esetleg az egyes községekben átvett szilva, illetve cefre után is.

A központi szeszifőződé vállalkozókat utasítja a pénzügyigazgatóság, hogy ezeket az árakat a központi szeszifőződében és a beváltó állomásokon függesszék ki.

Zalaegerszeg és Nagykanizsa Rt. városok polgármesterét felhívja, a községi és körjegyzőket pedig utasítja a pénzügyigazgatóság, hogy ezeket az árakat a városukban községükben és illetve körjegyzőségeik területén hirdetményileg (dobszó esetleg falragasz útján) tegyék közzé azonnal, hogy a község kellőleg tájékozódva legyen. A szőlőtörköly és borseprő árát a miniszterium később fogja megállapítani.

KÖZSÉGHAZABÓL.

Ló-árverési hirdetmény.

2870—1917. sz.

Közhirre teszem, hogy a hadikórházakból kiselejtezett harctéri szolgálatra alkalmatlan lovak fognak elárvereztetni.

A keszthelyi lókorházban f. é. szeptember 16-án reggel 8 órakor mintegy 70 darab ló fog eladatni — továbbá a körmendi cs. és királyi állandó lókorházban lóárverések tartatnak f. é. szeptember 16-án reggel és 30-án október 14-én és 28-án, november 11. és 25-én végül december 9-én és 23-án

Az árverésre főszolgabírói igazolványt kell vinni, e nélkül részt venni nem lehet.

Horváth Jenő
főjegyző.

Eladók nagyon jó karban levő férfi,

civil és katonai ruhák.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

PRESSING Józsefné Kossuth Lajos utcai

házát beltelekkel

együtt, ügyssintén a gátvereti 3 holdas földjét eladja. 2—3

A keszthelyi Hungária szálló pincéjében

6 boroshordó

van eladó a következő nagyságban: 1712, 1688, 1414, 1424, 1160, 1031 literesek.

Haász Ignác, Széchenyi szállodás,
Sombat hely.

Kölcsönadok a szüretre 120 hl. hordót termelőnek, ki termését méltányos árban eladná nekem.

Bővebbet Kiss Lajos vendéglős, Sárvár.

Park utca 3. számú házamat kerttel együtt eladom.

Kiss István, kertész. Lakása: Szigliget-hegyen. Vasutállomás: Nemesördemic.

Nyomatott
LÓWY B. könyvnyomdájában,
Tapolcza.

Ez a fe
hangzik m
madfélve
ségünk.
háboru e
hangját, m
lódését.

Pedig a
ténél tar
attól, ho
vizmútar
gyerekese
az egész
egy kis k
és ma m
hát az a
mas, tel
drágaság

Hogy
lapunk e
háboru k
ennek ré
masuak

Sokan
ják: háb
még gor
Ő nekik
oly kiv
melyeke
nevetség